

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od lo.XII 1965.

Vijeće: Zvone Rihtman, Gabro Badovinac, dr Emilio Pallua

Sudar brodova - Zapovjednik koji započne manevrom otiskivanja od obale, preuzima na sebe rizik za štetu koja bude prouzrokovana atmosferskim prilikama koje su zapovjedniku bile odnosno morale biti poznate u času početka manevra - Ovaj zapovjednik ne može se pozivati ni na okolnost da su brodovi s kojima se sudario bili nepravilno privezani, ako je znao na koji su način ti brodovi bili privezani, a on je unatoč tome započeo manevr otiskivanja - Činjenice utvrđene u administrativno-kaznenom postupku za sud nisu mjerodavne, ali ih on može ipak prihvatiti

Spor se vodi o naknadi štete prouzrokovane sudarom brodova. Tužitelji su brodari udarenih brodova, a tuženik je brodar kojega je brod prouzrokovao sudar.

Tuženik u svoju obranu navodi dvije bitne okolnosti:

da je do sudara došlo višom silom, jer je prilikom manevra otiskivanja broda od obale, u okviru kojeg manevra se sudar dogodio, puhala bura jačine kojoj se mora pridati značaj više sile, te da su udareni brodovi bili privezani jedan uz drugi, što je zapovjedniku tuženikovog broda onemogućilo slobodno manevriranje. Brodovi da su bili nepravilno privezani, jer da se nisu smjeli privezivati uz bok.

Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu, a drugostepeni je potvrdio prvostepenu presudu sa slijedećim obrazloženjem:

Žalba je neosnovana.

Prvostepeni sud nije pogrešno primijenio materijalno pravo kad je na temelju pravilne ocjene dokaza provedenih u prvostepenom postupku utvrdio tuženikovu krivnju za sudar, koji je tužitelju nanio štetu. Ne stoji tuženikova tvrdnja da je sudar prouzročen višom silom. Tuženik je sam pridonio izvještaj Hidrometeorološkog zavoda SRH od 8.V 1965. u svrhu dokaza da je na dan sudara i na području Metkovića puhao jak vjetar, a povremeno i olujan sjeverni vjetar jačine do 8 Bofora, a ovo je u suprotnosti s izvještajem Lučke ispostave Metković, iz kojeg proizlazi da je toga dana u luci Metković puhao sjeverni vjetar jačine 2-3 Bofora. Iz tih dokaza proizlazi kao utvrđeno da je 2.II 1965, dakle usred zime, u luci Metković bila bura za koju je poznato da puše u udarima. Zapovjednik broda koji se pod tim okolnostima odlučuje na poduzimanje manevra u luci Metković,

ograničenoj širinom Neretve i suženom brodovima i plovnim objektima vezanima uz obalu, dužan je računati s mogućnošću udara vjetrova i s odgovarajućim zanošenjem broda, pa je stoga obavezan na najveći oprez i na primjenu najveće pomoračke vještine. Iz obrazloženja rješenja Lučke kapetanije Ploče od 11. III 1965. proizlazi da zapovjednik tuženog broda nije tako postupao, već da je naprotiv postupao nepromišljeno kad nije laganom vožnjom išao dovoljno nizvodno, pa tek onda izveo manevar pokretanja preko one strane koja je udaljenija od obale. Iako rješenja donesena u administrativno-kaznenom postupku ne obvezuju sud u pogledu postojanja krivnje i odgovornosti za krivnju, citiranim obrazloženju ne može se osporiti značaj utvrđenja izvršenih od nadležnih pomorskih stručnjaka o pravilnosti poduzetog manevra pod datim okolnostima. Odatle proizlazi da okolnosti koje tuženik smatra višom silom, sve da su inače i predstavljale višu silu, nisu uvjetovale sudar, koji bi bio i unatoč njih izbjegnut da je zapovjednik pravilno manevrirao. Ovaj sud međutim smatra da se u ovom slučaju uopće ne može govoriti o višoj sili, jer se udar vjetrova morao razumno očekivati i s njim se je moralo računati, pa se dakle ne radi o nepredvidivom iznenadnom događaju koji bi stajao izvan mogućnosti čovjekove kontrole.

Ne stoje niti navodi žalbe o nepropisnom privezu brodova "Tekla" i "Zmaj" kao uzroku sudara. Tuženik je prilikom poduzimanja manevra znao da su ti brodovi privezani onako kako su bili privezani, pa nije uopće odlučno da li je to bilo propisno ili nepropisno, i tko za to odgovara. Odlučno je naprotiv znanje zapovjednika broda da se ti brodovi nalaze tamo gdje se nalaze, jer mu je znanje u toj činjenici nalagalo da pri izvođenju manevra izlaska vodi o njoj računa tako da izbjegne sudar. Ukoliko je smatrao da mu to smeta, bio je dužan poduzeti potrebne mjere, prije poduzimanja manevra, da bi se ta smetnja otklonila, ali okolnost što je unatoč znanja o toj činjenici poduzeo manevar dokazuje, da zapovjednik broda nije smatrao da će mu pri manevru izlaska smetati što su "Tekla" i "Zmaj" privezani jedan uz bok drugoga, iako je nesumnjivo takav način priveza sužavao manevarski prostor i izazvao potrebu upravo onakvog manevra kakav se navodi u citiranom rješenju Lučke kapetanije Ploče.

Z.R.